Vägledning för arbete med trummor i vattendrag med vandrande fisk

Syftet med detta dokument

Detta dokument är framtaget av stadsmiljöförvaltningen och Sportfiskarna och bör följas vid renovering och nyinstallation av trummor tillsammans med villkoren i länsstyrelsens eller domstolens beslut.

Vem omfattas dokumentet

Stadsmiljöförvaltningen samt entreprenör som arbetar på uppdrag av stadsmiljöförvaltningen.

Bakgrund

Stadsmiljöförvaltningen jobbar ofta i vattendrag eller större vattenförande diken där det kan finnas trummor och fisk. Trummorna kan utgöra ett hinder för eller försvåra fiskvandring för exempelvis öring, lax och ål.

I Göteborgs stads miljöprogram står det att staden ska verka för att förbättra livsmiljöerna i vattendrag, till exempel ta bort vandringshinder. Arbeten i ett vattendrag är i de flesta fall anmälningspliktigt och länsstyrelsen ska kontaktas. Enligt Förordning (1998:1388) om vattenverksamheter 19 § pkt 6 är anläggande eller byte av en trumma i ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 m^3/s **anmälningspliktigt**. Vid högre vattenföring krävs tillstånd från Mark- och miljödomstolen. Kontakta miljöenheten hos beställaren för rådgivning och hjälp, för kontakt se TH kap 1C kompetens ”Miljöhandläggare”.

Utförande

Lutning

Trummorna ska utformas med så låg lutning som möjligt, inte mer än 0,2 m/s i sammanhängande partier. Om trummorna har en naturlig hög lutning på bäcksträckan ska halvtrumman användas.

Trumdiameter

Diametern ska vara minst befintlig vattendrags bredd och djup vid höga flöden. Minsta trumdiameter är 0,6 meter. Vid lutning över 5% bör diametern vara dubbla vattendragets bredd vid högsta vattenstånd.

Trummans läge och utformning

Gräv ned trumman 0,3 - 0,6 m och fyll den med stenmaterial.

Vattendjupet ska vara minst 20 cm i trummans mitt vid lågvatten om inte vattendraget är naturligt grundare.

Vattendragets botten ska anslutas till trumman, alltså inget fritt fall då det innebär vandringsstopp för fisk. I figur 1 visas ett exempel på felaktig utformning.

Galler ska undvikas, alternativt rensas från löv och kvistar regelbundet. Om galler ändå bedöms nödvändigt på platsen av exempelvis säkerhetsaspekter, ska gallrets öppning mot botten vara 15–20 cm.
Om erosionsskydd anläggs vid trumman ska den utgöras av natursten.

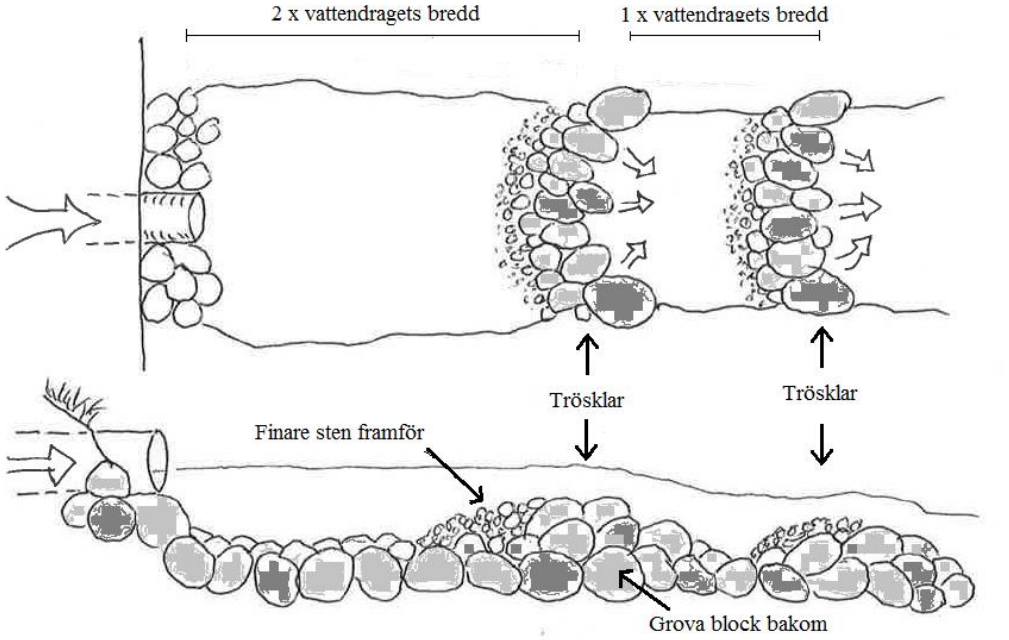
Halvtrummor är bättre än heltrummor. Insidan på trumman ska vara svart eller mörk grå.

Figur 1 Fritt fall och/eller galler innebär vandringsstopp och är en felaktig utformning (Foto och bild Emil Nilsson).

Trösklar och ståndstenar

Ytterligare positiva åtgärder är utplaceringen av ståndstenar och trösklar. Ståndstenar och trösklar kan placeras för att ge fisken möjlighet att vila och skydd enligt nedanstående bild och foton. Ståndstenar ger dessutom en varierad vattenhastighet som gynnar fisk och övriga vattenorganismer.

Figur 2 Exempel på bra naturvårdsåtgärder för fisk (Foton och bild Emil Nilsson).

Figur 3 Exempel på bra naturvårdsåtgärder för fisk (Foto och bild Emil Nilsson).

Figur 4 Exempel på bra naturvårdsåtgärder för fisk (Foto och bild Emil Nilsson).

Figur 5 Exempel på bra naturvårdsåtgärder för fisk (Foto och bild Emil Nilsson).

Figur 6 Exempel på bra naturvårdsåtgärder för fisk (Foto och bild Emil Nilsson).